



Банка Поштанска штедионица, акционарско друштво, Београд
Београд, Улица Краљице Марије број 3
ИЗВРШНИ ОДБОР БАНКЕ
Број: А0022-3-3455/15.8. ИО VI-140/15.8.
Датум: 28.12.2022.

На основу члана 179. Закона о тржишту капитала ("Сл гласник РС", бр. 129/2021) и у складу са члановима 11. до 26. Правилника о правилима поступања инвестиционог друштва приликом пружања услуга ("Службени гласник РС", бр. 77/2022), **Банка Поштанска штедионица, акционарско друштво, Београд као Инвестиционо друштво** (у даљем тексту: **Банка**), клијентима и потенцијалним клијентима, даје следеће

ИНФОРМАЦИЈЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИНСТРУМЕНТИМА И РИЗИЦИМА УЛАГАЊА

1. Банка је дужна да, приликом пружања инвестиционих и додатних услуга (у даљем тексту: инвестиционе услуге), интересе својих клијената ставља испред својих интереса, да послује правично и професионално, поштујући законске и подзаконске прописе, у складу са најбољим интересима клијената.
2. Улагање у финансијске инструменте погодно је за клијенте који:
 1. имају довољно знања и искуства;
 2. су свесни свих ризика који произилазе из ових послова;
 3. су спремни на губитке чија последица није нарушавање функционисања клијента, његове породице и нема значајан утицај на задовољавање основних животних потреба клијента и његове породице.
3. Сви други клијенти морају опрезно доносити инвестиционе одлуке и морају рачунати на евентуални губитак или штету која је последица недовољног искуства, знања или утицаја ризика на његову финансијску позицију.
4. Сагласно одредбама Закона, финансијски инструменти су:
 1. преносиве хартије од вредности;
 2. инструменти тржишта новца;
 3. јединице институција колективног инвестирања;
 4. изведени финансијски инструменти.
5. Преносиве хартије од вредности су све врсте хартија од вредности којима се може трговати на тржишту капитала, изузев инструмената плаћања, нарочито:
 1. акције друштава или друге хартије од вредности еквивалентне акцијама друштва или других субјеката, као и депозитне потврде које се односе на акције;
 2. обвезнице и други облици секјуритизованог дуга, укључујући и депозитне потврде које се односе на наведене хартије;
 3. све друге хартије од вредности које дају право на стицање и продају таквих преносивих хартија од вредности, које се намирају у новцу, а чији се износ утврђује на основу

преносивих хартија од вредности, валута, каматних стопа или приноса, робе, индекса или других одредивих вредности.

6. Инструменти тржишта новца су све врсте финансијских инструмената којима се тргује на тржишту новца, као што су: трезорски записи, благајнички записи, комерцијални записи и сертификати о депозиту.
7. Јединице институција колективног инвестирања су слободно преносиви дематеријализовани финансијски инструменти које издаје институција колективног инвестирања, а на основу којих имаоци јединица стичу право на сразмерни обрачунски удео у укупној нето имовини у тој институцији колективног инвестирања.

Јединице у субјектима колективног инвестирања су инвестиционе јединице у отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом које чине посебну имовину фонда. Средства која се прикупљају јавном понудом удела у фонду, улажу се у складу са одредбама Закона о отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом и Проспектом фонда. Сваки инвеститор дужан је да се упозна са садржином Проспекта фонда у који намерава да улаже.

8. Изведени финансијски инструменти су:
 1. опције, фјучерси (термински уговори), свопови, каматни форварди (нестандардизовани каматни термински уговори) и сви други уговори о изведеним финансијским инструментима који се односе на хартије од вредности, валуте, каматне стопе, или приносе, емисионе јединице као и сви други изведени финансијски инструменти, финансијски индекси или финансијске мере које је могуће намирити физички или у новцу;
 2. опције, фјучерси, свопови, форварди и сви други уговори о изведеним финансијским инструментима који се односе на робу и који:
 - морају бити намирени у новцу, или
 - могу бити намирени у новцу по избору једне од уговорних страна, осим у случају неизвршења обавеза или другог разлога за раскид уговора;
 3. опције, фјучерси, свопови и сви други уговори о изведеним финансијским инструментима који се односе на робу и могу се намирити физички, под условом да су предмет трговања на регулисаном тржишту, МТП-у или ОТП-у, изузев велепродајних енергетских производа којима се тргује на ОТП-у и који се морају физички намирити;
 4. опције, фјучерси, свопови, форварди и сви други уговори о изведеним финансијским инструментима који се односе на робу и могу се намирити физички, ако нису наведени у тачки и немају пословну намену, а имају обележја других изведених финансијских инструмената;
 5. изведени финансијски инструменти за пренос кредитног ризика;
 6. финансијски уговори за разлике;
 7. опције, фјучерси, свопови, каматни форварди и сви други уговори о изведеним финансијским инструментима који се односе на климатске варијабле, трошкове превоза, стопе инфлације или друге службене, економске и статистичке податке, а који морају бити намирени у новцу или могу бити намирени у новцу по избору једне од уговорних страна, осим у случају неизвршења обавеза или другог разлога за раскид уговора, као и други уговори о изведеним финансијским инструментима који се односе на имовину, права, обавезе, индексе и мерне јединице које нису наведене у овој тачки, а који имају одлике других изведених финансијских инструмената, имајући у виду, између осталог, да ли се њима тргује на регулисаном тржишту, ОТП-у или МТП-у.
9. На цене финансијских инструмената утичу промене:
 1. каматних стопа;
 2. на тржишту новца;
 3. девизног тржишта;
 4. глобалног тржишта;

5. пословања издаваоца, односно његовог финансијског резултата и други чиниоци који за резултат могу да имају продају финансијског инструмента по цени нижој од оне по којој је купљен.

10. На цене финансијских инструмената утичу и:

1. политичка кретања у земљи и региону;
2. глобална политичка кретања;
3. природне и еколошке катастрофе;
4. ратови и друге кризне ситуације.

11. Клијенти Банке изложени су општим ризицима и ризицима специфичним за поједине финансијске инструменте.

12. Општи ризици у пословању са финансијским инструментима су:

1. ризик смањења вредности финансијског инструмента услед глобалних и/или регионалних рецесија;
2. курсни ризик, односно ризик промене курса;
3. ризик који зависи од промене кредитног рејтинга одређене земље, и то као:
 - ризик изостанка плаћања дуга одређене земље;
 - политички ризик, укључујући и ризик неочекиваних регулаторних промена које утичу на тржиште капитала и положај инвеститора;
4. ризик смањења вредности финансијског инструмента услед општег раста цена (ризик инфлације);
5. ризик немогућности продаје финансијског инструмента на секундарном тржишту капитала због смањене потражње или неефикасности тржишта (ризик ликвидности);
6. ризик смањења вредности финансијског инструмента због пада кредитног рејтинга издаваоца (ризик издаваоца);
7. ризик финансијског левериџа - финансијски левериџ је стопа задужености која показује међузависност између тога колико одређено лице дугује у односу на то колико поседује од улагања у финансијска средства. Утицај финансијског левериџа може бити позитиван и негативан, зависно од стопе приноса на сопствена средства уложена у финансијске инструменте, камата или других обавеза које се плаћају на позајмљена средства;
8. ризик смањења или потпуног губитка вредности финансијског инструмента због отварања стечајног поступка над издаваоцем финансијског инструмента (ризик стечаја) или увођења принудне управе када је издавалац банка;
9. ризик промене вредности финансијског инструмента због спекулативних активности великих инвеститора (ризик психологије тржишта);
10. ризик квара на информационим системима и/или ризик прекида комуникационих веза између банака, Централног регистра или другог депозитара финансијских инструмената, регулисаних тржишта или мултилатералне трговачке платформе, те других регулисаних тржишта финансијских инструмената.

13. Ризици специфични у пословању са појединим финансијским инструментима су:

1. у пословању са акцијама: ризик пада вредности акција услед уобичајених периодичних кретања цена на тржишту, ризик волатилности као ризик промене цене акција у одређеном периоду, ризик неисплате дивиденде;
2. у пословању са обвезницама: ризик промене кредитбилитета издаваоца као повериоца (ризик бонитета), ризик промене каматних стопа, ризик отказа односно престанка плаћања дугова од стране издаваоца, ризик ликвидности, ризик промене курса, ризик реинвестирања, ризик криве приноса;
3. у пословању са дериватима: позициони ризик који настаје услед промене њихове вредности према промени утврђене каматне стопе, цене финансијског инструмента, цене робе, курса валута, индекса или сличне варијабле;
4. у пословању са инструментима тржишта новца:

- ризик промене кредитног рејтинга издаваоца, односно ризик да издавалац неће бити у могућности да подмири своје доспеле обавезе на основу издатих финансијских инструмената;
 - ризик ликвидности, односно ризик да инвеститор мора инструмент држати до доспећа обзиром да се инструменти тржишта новца не котирају на секундарним тржиштима на којима се могу продати;
 - ризик курса, односно ризик да ће се смањити вредност инструмента који је деноминован у једној валути или уз валутну клаузулу а изражен у другој валути, услед промене курса тих валута;
5. у пословању са јединицама колективног инвестирања (инвестиционим јединицама):
- валутни ризик, односно ризик који може да проистекне из чињенице да имовину фонда може да чини имовина деноминована у различитим валутама, па се може догодити депресијација (раст курса) или апресијација (пад курса) тих валута, што може да утиче на раст или пад вредности удела у фонду;
 - тржишни ризик, односно ризик да имовина фонда, која је уложена у финансијске инструменте којима се тргује на тржиштима, изгуби на вредности услед пада цена на тржишту;
 - кредитни ризик, односно ризик да издавалац у чију имовину је уложена имовина фонда не може да испуни своје финансијске обавезе, што доводи до пада вредности имовине фонда;
 - ризик ликвидности, односно ризик да фонд неће моћи да брзо прода финансијске инструменте по цени која је приближна фер цени, или неће моћи да прода жељену количину финансијских инструмената.
14. Банка не одговара за губитке клијента који су настали услед наступања било којег од наведених општих или специфичних ризика или других ризика који нису посебно наведени, а односе се на вишу силу (политички немири, природне катастрофе, ограничења или забране насталих одлукама Владе, правилима тржишта, штрајковима, услед радњи и/или пропуштања трећих лица, или радњи самог клијента, промена пореских обавеза, а без утицаја Банке на настанак губитка за клијента и други ризици на које Банка не може да утиче).
15. Банка такође не одговара за штету или губитке који су настали за клијента из разлога што благовремено није обавестио Банку о промени својих контакт података, о промени лица овлашћених за заступање, односно опозиву и/или промени пуномоћника, за радње клијентовог пуномоћника и његове одлуке да купи и/или прода финансијске инструменте у име и за рачун клијента.
16. У свом пословању Банка ограничава своју одговорност искључиво на стварно насталу новчану штету клијенту која је настала као последица пропуштања или радњи Банке, односно запослених лица у Банци.
17. Банка је дужна да, приликом пружања информација о финансијском инструменту:
1. који је предмет јавне понуде која је у току и за који је издат проспекат, клијента упозна са начином на који је проспекат доступан, благовремено пре пружања инвестиционих или помоћних услуга клијентима или потенцијалним клијентима;
 2. који укључује јемство трећег лица или капиталну заштиту – клијенту и потенцијалном клијенту пружи довољно података о области примене и врсти таквог јемства или капиталне заштите. Када јемство пружа треће лице, информације о јемству морају обухватати довољно података о јемцу и јемству како би се омогућило клијенту или потенцијалном клијенту да изврши објективну процену јемства;
 3. који се састоји од два или више различитих инструмената или услуга клијенту и потенцијалном клијенту пружи одговарајући опис правне природе финансијског

инструмента, појединачних компоненти таквог инструмента и начина на који међусобни утицај компоненти утиче на ризике улагања.

18. Информације о систему заштите малих инвеститора доступне су на интернет адреси Банке: www.posted.co.rs и у пословним просторијама Банке у којима се пружају инвестиционе услуге.



мр. Бојан Кекић, председник

Наташа Марковић, члан

Бранкица Тинтор, члан

Александар Чортан, члан

Ненад Ралевић, члан